

Súd: Okresný súd Bratislava IV
Spisová značka: 8C/231/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1412214001
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Rihák
ECLI: ECLI:SK:OSBA4:2016:1412214001.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava IV v Bratislave v konaní pred samosudcom JUDr. Karolom Rihákom, v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpený: Advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421 proti žalovanej: Slovenská republika, v jej mene Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie 13, Bratislava, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

Súd návrh v celom rozsahu **z a m i e t a** .

Súd žalovanej náhradu trov konania **n e p r i z n á v a** .

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa žalobným návrhom doručeným súdu dňa 27.09.2012 domáhal, aby súd zaviazal žalovanú k zaplateniu náhrady majetkovej škody vo výške 175,- eur a nemajetkovej ujmy v sume 387,24 eura, ktorá mu vznikla nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Bratislava IV z dôvodu, že tento nerozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora v exekučnom konaní vedenom pre vymoženie peňažnej pohľadávky žalobcu, ktorá vznikla neplnením záväzku vyplývajúceho zo Zmluvy o úvere č. 1710112, povinným J. E., nar. XX.XX.XXXX, v zákonom stanovenej lehote.

Súd uznesením č. k. 8C/231/2012-28 zo dňa 24.01.2014 spojil konania vedené pred tunajším súdom pod spisovou značkou 8C/231/2012 a 8C/242/2012, ďalej tieto konania boli vedené pod spisovou značkou 8C/231/2012.

V konaní pôvodne vedenom pod 8C/242/2012 sa žalobca žalobným návrhom doručeným súdu dňa 27.09.2012 domáhal, aby súd zaviazal žalovanú k zaplateniu náhrady majetkovej škody vo výške 175,- eur a nemajetkovej ujmy v sume 995,76 eura, ktorá mu vznikla nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Bratislava IV z dôvodu, že tento nerozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora v exekučnom konaní vedenom pre vymoženie peňažnej pohľadávky žalobcu, ktorá vznikla neplnením záväzku vyplývajúceho zo Zmluvy o úvere č. 1360220, povinným T. G., nar. XX.XX.XXXX, v zákonom stanovenej lehote.

Svoj návrh odôvodnil obavami o právny a faktický osud pohľadávky, pre ktoré podal na príslušný exekučný súd návrh na zmenu exekútora postupom podľa § 44 ods. 8 Exekučného poriadku, ktorému bolo naposledy udelené poverenie na vykonanie exekúcie. Exekučný súd bol, v zmysle platnej právnej úpravy, povinný rozhodnúť o návrhu oprávneného na zmenu exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora. Vzhľadom na to, že exekučný súd nerozhodol o tomto návrhu v zákonom stanovenom čase, pričom počas tohto obdobia nevykonával vo veci také úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, zapríčinil svojou nečinnosťou zbytočné priesťahy v konaní.

Žalobca ďalej uviedol, že o všetkých okolnostiach priebehu skutkového deja, ktoré vyústili do porušenia jeho práv a spôsobenej škody, sa dozvedel po doručení uznesenia exekučného súdu zo dňa 08.09.2010 v prípade 8C/231/2012 a 29.03.2012 v prípade 8C/242/2012 o zmene súdneho exekútora. V dôsledku tohto nesprávneho úradného postupu exekučného súdu si preto uplatnil náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Žalobca návrh v časti, v ktorej sa domáhal zaplatacia majetkovej škody odôvodnil tým, že majetková škoda predstavujúca náhradu účelne vynaložených nákladov spojených s jeho činnosťou uskutočňovanou vo veci správy a udržateľnosti pohľadávky v období, ktoré zbytočne uplynulo medzi dorúčením návrhu na zmenu exekútora a rozhodnutím o ňom, vznikla vo výške 70,- eur na správu pohľadávky prostredníctvom pracovných výkonov zamestnancov pomocou informačného systému, v sume 40,- eur na udržiavanie a správu informačného systému, v sume 50,- eur na administráciu listín a komunikáciu s pôvodným súdnym exekútorom a v sume 15,- eur na administratívne spracovanie textov urgencií exekučnému súdu, na poštovné a telekomunikačné výdaje ako aj kontrolu stavu konania na exekučnom súde.

Okrem majetkovej škody, si žalobca uplatnil aj náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ako adekvátnu satisfakciu za porušenie jeho základných práv, pretože samotné konštatovanie ich porušenia, nie je dostatočným zadosťučinením. Žalobca si preto uplatnil ako primeranú náhradu nemajetkovej ujmy sumu 387,24 eura (8C/231/2012) a 995,76 eura (8C/242/2012), ktorá suma predstavuje 55,32 eura za každý mesiac omeškania v činnosti exekučného súdu a to na základe aplikácie doktríny ústavného súdu, podľa ktorej ak ide o zbytočné prieťahy v konaní je spravodlivé, ak sa na každý rok poznačený prieťahmi vzťahuje satisfakcia vo výške 20.000,- Sk (660,- eur).

Žalobca v návrhu uviedol, že písomnou žiadosťou požiadal žalovanú o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody v zmysle ust. § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, avšak do podania návrhu žalovaná pozitívne nereagovala.

Žalovaná sa k návrhu vyjadrila písomným podaním doručeným súdu dňa 04.03.2014 a 18.09.2013, v ktorom žiadala, aby súd návrh v celom rozsahu zamietol. Žalovaná poukázala na skutočnosť, že všeobecný súd v konaní o náhradu škody nie je oprávnený posudzovať prieťahy v konaní, túto právomoc má iba predseda súdu alebo Ústavný súd Slovenskej republiky. Ďalej žalovaná považovala nárok uplatnený žalobcom za predčasne podaný, nakoľko prvé žiadosti žalobcu o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody jej boli doručené dňa 23.04.2012. Keďže žaloba bola súdu doručená už v mesiaci september 2012, je zrejmé, že žalobca ju nepodal po uplynutí 6-mesačnej lehoty, ale skôr. Žalobca navyše neposkytol žalovanej zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti SR žiadnu súčinnosť na predbežné prerokovanie podaných žiadostí, čím zmaril akúkoľvek možnosť predbežne prerokovať žalobcom uplatnený nárok na náhradu škody. Ministerstvo spravodlivosti SR ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z.z. preto nárok žalobcu nepovažuje za predbežne prerokovaný. Žalovaná mala napokon za to, že v prejednávanej veci neboli splnené všeobecné podmienky, pri splnení ktorých štát zodpovedá za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci, a to: (i) nezákonné rozhodnutie, resp. nesprávny úradný postup, (ii) vznik škody a (iii) príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou.

Súd na prejednanie veci samej nariadil pojednávanie na 01.04.2016. Žalovaná sa ospravedlnila z neúčasti na pojednávaní, nežiadala o odročenie pojednávania. Vyjadrila sa, že trvá na všetkých písomných vyjadreniach. Žalobca požiadal o odročenie pojednávania z dôvodu, že sa nemohol pripraviť na pojednávanie, nakoľko mu nebola súdom oznámená jeho identifikujúca značka žalobného návrhu. Vzhľadom k tomu, že nemali byť splnené podmienky podľa § 115 ods.2 O.s.p. , nie je možné podľa názoru žalobcu považovať lehotu na prípravu pojednávania za zachovanú.

K tvrdeniam žalobcu súd uvádza, že tieto nie sú pravdivé, nakoľko jeho identifikačná značka ku konkrétnemu žalobnému návrhu bola uvedená priamo na obálke, v ktorej mu bolo doručené predvolanie na pojednávanie (ZE-1579-2626) a taktiež mu bola táto značka súdom oznamovaná na základe jeho žiadosti mailom dňa 21.03. 2016 (č.l. 102 spisu).

Vzhľadom ku skutočnosti, že neboli zákonom predpokladané dôvody uvedené v § 119 O.s.p. na odročenie pojednávania splnené, súd vec prejednal v neprítomnosti účastníkov konania podľa § 101 ods. 2 O.s.p..

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom listinných dôkazov, ktoré sú súčasťou súdneho spisu, s obsahom spisu Okresného súdu Bratislava IV vedeného pod spisovou zn. 15Er 769/2004 a s obsahom spisu Okresného súdu Malacky vedeného pod spisovou zn. 13Er 8895/2008 zistil nasledovný s k u t k o v ý s t a v .

Z exekučného spisu Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 15Er 769/2004 je zrejmé, že dňa 09.12.2004 Okresný súd Bratislava IV vydal poverenie č. 5104 000834, ktorým poveril súdneho exekútora JUDr. Vladimíra Sucháčka, so sídlom Kutlíkova 17, 852 12 Bratislava, vykonaním exekúcie na základe notárskej zápisnice spísanej notárom JUDr. Jarmilou Kováčovou, napísanej na Gajovej ulici 13 v Bratislave, č. N 1146/2004, NZ 61631/2004, zo dňa 01.08.2004, na vymoženie uloženej povinnosti zaplatiť 20.220,- Sk s príslušenstvom, trovy konania 4.032,- Sk, v prospech žalobcu ako oprávneného proti povinnému. Dňa 06.10.2010 bol súdu doručený návrh oprávneného na zmenu exekútora. Uznesením č.k. 15Er/769/2004-62, EX 300/04 zo dňa 04.04.2013, právoplatným dňa 08.11.2013 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave 21 CoE 87/2013 zo dňa 30.09.2013, súd rozhodol tak, že exekúciu vyhlásil za neprípustnú.

Z exekučného spisu Okresného súdu Malacky sp. zn. 23 Er 8895/2008 je zrejmé, že dňa 10.05.2007 Okresný súd Malacky vydal poverenie č. 5104 017270, ktorým poveril súdneho exekútora JUDr. Ivana Luttera, so sídlom Pribinova 32, 821 09 Bratislava Bratislava, vykonaním exekúcie na základe rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s. Bratislava č.k. SR 3470/2006 zo dňa 24.08.2006, na vymoženie uloženej povinnosti zaplatiť 25.380,- Sk s príslušenstvom, v prospech žalobcu ako oprávneného proti povinnému. Dňa 22.02.2010 bol súdu doručený návrh oprávneného na zmenu exekútora. Uznesením č.k. 23 Er/8895/2008-16, EX 261/06 zo dňa 08.09.2010, právoplatným dňa 15.12.2010, súd rozhodol tak, že žiadosti o zmenu exekútora vyhovel a poveril súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého ďalším konaním v exekučnej veci.

K právnemu posúdeniu veci:

Podľa čl. 6 ods. 1 veta prvá Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 48 ods. 2 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky zákona č. 460/1992 Z.z., každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov /ďalej len „zákon“, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci

- a) nezákonným rozhodnutím,
- b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
- c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo
- d) nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a) bod 1 zákona, o veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v občianskom súdnom konaní alebo v trestnom konaní a ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 9 ods. 1 zákona, štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej

moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa § 9 ods. 2 zákona, účinného v čase namietaného nesprávneho úradného postupu, právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu takým postupom bola spôsobená škoda.

Podľa § 9 ods. 2 zákona v platnom znení, pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu súdu spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo v zbytočných prietahoch v konaní možno vychádzať len z výsledkov vybavenia sťažnosti na prietahy, žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prietahy, z právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok prietahy v súdnom konaní, právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov alebo z právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti, ktorým Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

Podľa § 15 ods. 1 zákona, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

Podľa § 16 ods. 1 zákona, ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

Podľa § 17 ods. 1, 2 zákona, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak. V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 17 ods. 3 zákona, výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

Podľa § 27 ods. 1 zákona, zodpovednosť za škodu podľa tohto zákona sa vzťahuje na škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona a na škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

Podľa § 44 ods. 8 zákona č. 233/1995 Z.z. Exekučného poriadku v znení účinnom ku dňu podania návrhu na zmenu súdneho exekútora /ďalej len „EP“/, oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný súd návrh na zmenu exekútora. Súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora.

Podľa § 44 ods. 9 zákona č. 233/1995 Z.z. EP, súd v rozhodnutí o zmene exekútora podľa odseku 8 zároveň vykonaním exekúcie poverí exekútora, ktorého navrhne oprávnený, a vec mu postúpi spolu s exekučným spisom súdneho exekútora, ktorý bol vykonaním exekúcie pôvodne poverený. Účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zostávajú zachované. Trovy exekúcie pôvodného exekútora sa vypočítajú tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie.

Primárne k predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci orgánom verejnej moci:

Zodpovednosť za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je zákonom č. 514/2003 Z.z. koncipovaná ako zodpovednosť objektívna (podľa § 3 ods. 2 zákona sa zodpovednosti podľa ods. 1 nemožno zbaviť) čo znamená, že zo strany oprávneného subjektu nie je potrebné preukazovať zavinenie, ale stačí preukázať, že škoda (ak vznikla) je výsledkom činnosti príslušného orgánu štátu. Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda. Predpokladmi zodpovednosti štátu, pri splnení ktorých štát zodpovedá za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci, sú: nesprávny úradný postup, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. Pre vznik zodpovednosti štátu za škodu musia byť tieto tri predpoklady splnené súčasne.

Právo na náhradu škody zahŕňa nielen právo na náhradu majetkovej škody (či už vo forme skutočnej škody alebo ušlého zisku), ale aj právo na náhradu nemajetkovej škody (ujmy), ktorá predstavuje určité zadosťučinenie. Podľa ustálenej judikatúry škodou sa chápe ujma, ktorá nastala alebo sa prejavuje v majetkovej sfére poškodeného a je možné ju objektívne vyjadriť v peniazoch. Uhrádza sa skutočná škoda, a to, čo poškodenému ušlo - ušlý zisk. Skutočnou škodou sa rozumie ujma spočívajúca v zmenšení majetku poškodeného a predstavuje majetkové hodnoty, ktoré bolo nutné vynaložiť na to, aby bol dosiahnutý majetkový stav existujúci pred vznikom škody. Vzťah príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a škodou je vzťahom príčiny a následku, ktorý musí byť priamy, bezprostredný, neprerušovaný, nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Teda nesprávny úradný postup môže mať za následok vznik zodpovednosti podľa zákona č. 514/2003 Z.z len vo vzťahu k takému zmenšeniu majetku navrhovateľa, ktoré bolo priamo a nesprostredkované spôsobené práve a len týmto postupom.

Ďalej platí, že primárnym predpokladom úspešného uplatnenia nároku na náhradu škody na súde je obligatórne prejednanie, tzv. predbežné prerokovanie veci s príslušným orgánom štátnej správy (v prejednávanej prípadе Ministerstvom spravodlivosti SR), pričom len v prípade, že Ministerstvo spravodlivosti SR neuspokojí v celom rozsahu nárok na náhradu škody do šiestich mesiacov od podania žiadosti, je daná právomoc civilného súdu vec prejednať a rozhodnúť. V prípadoch zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je totiž právomoc súdu vec prejednať a rozhodnúť koncipovaná na princípe tzv. delenej právomoci, kedy konaniu na súde obligatórne predchádza prejednanie veci na inom (nesúdnom) orgáne verejnej moci, a až potom, čo vec nie je na tomto orgáne s konečnou platnosťou vyriešená, môže o nej konať a rozhodovať civilný súd.

Súd pri rozhodovaní vychádzal z výsledkov vykonaného dokazovania, pričom po starostlivom zhodnotení všetkých dôkazov jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti dospel k záveru, že žalobcom uplatnenému nároku nemožno priznať úspech.

K podmienke predbežného prerokovania nároku na príslušnom orgáne v zmysle § 4 ods. 1 písm. a) bod 1 zákona č. 514/2003 Z. z., súd poukazuje na skutočnosť, že hoci zo strany žalobcu nebola rešpektovaná lehota 6 mesiacov potrebná k predbežnému prerokovaniu nároku na príslušnom orgáne, nemohla táto skutočnosť sama o sebe viesť k zamietnutiu žaloby bez vecného prieskumu naplnenia predpokladov vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. V tejto súvislosti súd považuje za kľúčovú tú skutočnosť, že hoci sa žalobca obrátil so žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody na žalovanú s prvými žiadosťami až dňa 23.04.2012, a teda návrh podal žalobca na súde skôr ako uplynula 6 - mesačná lehota odo dňa prijatia žiadosti, ku dňu rozhodovania súdu o návrhu žalobcu už bolo zrejmé, že žalovaná neuznala nárok žalobcu a došlo zároveň k uplynutiu tejto lehoty. Z uvedeného dôvodu súd pristúpil k vecnému prieskumu naplnenia predpokladov vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci.

Tak ako už bolo konštatované vyššie, predpokladmi vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci, je kumulatívne naplnenie troch imanentných zložiek tejto zodpovednosti, a to: (i) nesprávny úradný postup, (ii) vznik škody a (iii) príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou.

Ad (i): Podľa názoru žalobcu došlo zo strany Okresného súdu Bratislava IV k nesprávnemu úradnému postupu, keď v exekučnej veci vedenej pod spisovou zn. 37Er 3008/2005 tento porušil právo žalobcu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantované v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ako aj právo na prejednanie veci v primeranom čase garantované v čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd, keď nerozhodol o návrhu žalobcu ako oprávneného z exekúcie o zmenu exekútora v lehote 30 dní od jej doručenia.

Nesprávnym úradným postupom v súlade s § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. je aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote. Súd preto v tomto prípade neskúmal, či došlo k prieťahom v konaní, ale skúmal nedodržanie zákonnej lehoty. Podľa súčasného znenia zákona č. 514/2003 Z.z. všeobecný súd nie je oprávnený skúmať existenciu nesprávneho úradného potupu. Avšak právna úprava zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom v období namietaného nesprávneho úradného postupu nevyžadovala vychádzať pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu súdu spočívajúceho v povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo zbytočných prieťahov v konaní len z výsledkov vybavenia sťažnosti na prieťahy, žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prieťahy, z právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok prieťahy v súdnom konaní, právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov alebo z právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti, ktorým Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov, preto je konajúci súd toho názoru, že na základe § 27 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. je oprávnený skúmať existenciu nesprávneho úradného postupu, ktorý spočíva v nedodržaní zákonnej lehoty na vydanie rozhodnutia.

Hoci je v prejednávacom prípade nesporné, že k vydaniu rozhodnutia o pripustení zmeny exekútora došlo po lehote 30 dní odo dňa podania návrhu na zmenu, poukazuje tunajší súd na platnú judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02), podľa ktorej nie každé nedodržanie zákonnej lehoty sa automaticky považuje za porušenie práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov. V prípade, že exekučný súd urobí v exekučnom konaní úkon po zákonom stanovenej lehote, nemožno bez zohľadnenia ďalších okolností vecí konštatovať, že došlo k nesprávnemu úradnému postupu, pričom súd dáva do pozornosti, že žalobca nepreukázal svoj aktívny postoj v záujme odstránenia údajných prieťahov v exekučnom konaní, keď z pripojeného exekučného spisu nevyplýva ani jedna urgencia, resp. žiadosť o informáciu o stave konania podaná žalobcom ako oprávneným z exekúcie.

Odhliadnuc od vyššie uvedeného, aj v prípade, že by bol nesprávny úradný postup súdu spočívajúci v zbytočných prieťahoch v konaní preukázaný, nepreukázal žalobca vznik škody a ani nemajetkovej ujmy priamo vyvolanej nesprávnym úradným postupom exekučného súdu.

Ad (ii): Pokiaľ ide o samotnú škodu spôsobenú žalobcovi údajným nesprávnym úradným postupom tunajšieho súdu, túto žalobca žiadal priznať jednak v podobe majetkovej škody vo výške 175,- eur za každé konanie a jednak v podobe nemajetkovej ujmy vo výške 387,24 eura a 995,76 eura. Žalobca pritom v prípade majetkovej škody v návrhu nešpecifikoval, či sa jedná o skutočnú škodu alebo ušlý zisk podľa § 17 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z. z., uviedol len, že ide o náklady vo výške 70,- eur na správu pohľadávky prostredníctvom pracovných výkonov zamestnancov pomocou informačného systému, náklady v sume 40,- eur na udržiavanie a správu informačného systému, náklady v sume 50,- eur na administráciu listín a komunikáciu s pôvodným súdnym exekútorom a napokon, náklady vo výške 15,- eur na administratívne spracovanie textov urgencií exekučnému súdu, na poštovné a telekomunikačné výdaje ako aj kontrolu stavu konania na exekučnom súde.

Vo vzťahu k výške jednotlivých zložiek uplatnenej údajnej majetkovej škody možno súhrnne konštatovať, že žalobca v tomto smere neunesol dôkazné bremeno. Vychádzajúc z prejednávacej zásady ovládajúcej sporové konanie (ten, kto má povinnosť tvrdenia, má i povinnosť uviesť potrebné dôkazné prostriedky, ktorými sa prednesené tvrdenia dajú dokázať), bolo na žalobcovi, aby v konaní navrhol vykonanie dôkazov, pomocou ktorých by sa preukázala opodstatnenosť jeho tvrdení o vzniku materiálnej škody v konkrétnej, žalobcom uplatnenej výške. To vyplýva zo všeobecného pravidla, podľa ktorého účastník nesie povinnosť tvrdenia a dôkazné bremeno ohľadne skutočnosti, na základe existencie ktorej by bolo možné založiť priaznivé rozhodnutie vo veci v jeho prospech. Pre úspech v konaní bolo teda primárnou povinnosťou žalobcu, aby ním učené tvrdenia o vzniku majetkovej škody vo výške 175,- eur náležitým spôsobom preukázal. Žalobca pritom počas celého súdneho konania nepredložil jediný dôkaz, ktorý by ním učené tvrdenie o vzniku majetkovej škody spočívajúcej v „prevádzkových nákladoch“

vynaložených na správu vymáhanej pohľadávky preukazoval. „Paušálne“ vyčíslenie majetkovej škody spôsobom, ako to žalobca učinil v žalobnom návrhu nemôže konajúci súd považovať za dostatočné.

Ďalej má konajúci súd v otázke údajnej majetkovej škody vzniknutej žalobcovi za to, že pokiaľ žalobca spravuje svoje vymáhané pohľadávky v informačnom systéme, náklady na tento systém si musí pokryť sám, tieto náklady nemôžu byť zvýšené v dôsledku prípadného oneskoreného rozhodnutia súdu. Na tomto mieste zároveň poukazuje na ustanovenia § 44 ods. 8 a 9 EP z ktorých vyplýva, že pôvodný súdny exekútor vykonáva úkony exekučného konania až do času rozhodnutia súdu o zmene súdneho exekútora, resp. do doručenia uznesenia o zmene súdneho exekútora pôvodnému exekútorovi. To znamená, že v súvislosti s nerozhodnutím v lehote nemohlo dôjsť k vzniku žiadnej materiálnej škody, pôvodný súdny exekútor mal a mohol pokračovať vo vymáhaní pohľadávky, na ktorú mal poverenie.

K právu na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch konajúci súd uvádza, že toto právo vzniká iba v prípade, ak samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom a ak nie je možné túto ujmu uspokojiť inak. Z uvedeného vyplýva, že nedodržanie zákonnej lehoty automaticky nezakladá nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Aj tu platí povinnosť preukázania nemajetkovej ujmy, pretože okolnosť nedodržania zákonnej lehoty, bez osvedčenia skutočností preukazujúcich dopad nesprávneho úradného postupu, jeho vplyvu, následkov na navrhovateľa v rôznych oblastiach pôsobenia, nemá za následok automatický vznik nároku na nemajetkovú ujmu. Predpokladom na uplatnenie nemajetkovej ujmy v súlade s § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. je práve preukázanie následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Medzi znaky nemateriálnej ujmy u právnických osôb patrí poveseť spoločnosti, ale taktiež neistota v plánovaní rozhodovaní a problémy spôsobené vedeniu spoločnosti. Žalobca tvrdil, že nezákonným zásahom vyvolaná situácia ovplyvnila ďalšie podnikateľské postupy a spôsobila neistotu v plánovaní ďalších rozhodnutí, ktoré mohol prijať. Svoje tvrdenia však žalobca nijakým spôsobom nekonkretizoval a ničím nepreukázal. Odvodzovať výšku nemajetkovej ujmy za nedodržanie zákonnej lehoty na vydanie rozhodnutia paušálne od nárokov priznávaných Ústavným súdom Slovenskej republiky za prietahy v konaní nie je podľa názoru konajúceho súdu postačujúce. Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch sa určuje v každom individuálnom prípade s prihliadnutím najmä na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, na závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a na závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Výška nemajetkovej ujmy sa preto bude líšiť na základe individuálnych daností prípadu a z tohto dôvodu jej výšku nemožno paušalizovať. Aj v prípade uplatnenej nemajetkovej ujmy tak v plnom rozsahu platia závery súdu o neunesení dôkazného bremena žalobcom. Pokiaľ žalobca odôvodňoval nárok na náhradu nemajetkovej ujmy pocitmi neistoty a nedôvery v právo a rovnosť v spoločnosti vyvolaných u členov riadiacich orgánov spoločnosti, ktoré mali byť spôsobené neexistenciou akéhokoľvek účinného vnútroštátneho prostriedku nápravy spôsobilého reštituovať vzniknutú situáciu, poukazuje konajúci súd na rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo 675/2011 a skutočnosť, že nepríjemnosti spôsobené členom vedenia spoločnosti možno zohľadniť iba v obmedzenej miere, a že v rámci odškodnenia právnickej osoby za nemajetkovú ujmu spôsobenú prípadnou nepríjemnou dĺžkou konania by nemali byť odškodnené aj fyzické osoby, ktoré sa na fungovaní právnickej osoby nejakým spôsobom podieľajú, nakoľko im nevzniká ujma priamo, nie je tu daná priama príčinná súvislosť. Napokon, odhliadnuc od vyššie uvedených záverov, je potrebné poukázať na skutočnosť, že pokiaľ žalobca v súvislosti s nárokom na nemajetkovú ujmu poukázal na porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranom čase zaručeného čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, tak v konaní netvrdil a ani nepreukazoval, že existuje rozhodnutie Ústavného súdu SR, resp. Európskeho súdu pre ľudské práva, v ktorých by tieto, na to povolané orgány, konštatovali porušenie vyššie uvedených práv žalobcu postupom exekučného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 37Er 1798/2005. Žalobca tak v tejto súvislosti neunesol okrem dôkaznej povinnosti ani povinnosť tvrdenia.

Ad (iii): Príčinná súvislosť ako posledný predpoklad vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci predstavuje priamu väzbu javov (objektívnych skutočností), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). Vzťah príčiny a následku musí byť pritom priamy, bezprostredný a neprerušovaný, nestačí ak je iba sprostredkovaný. Pre úspech žalobcu v konaní tak bolo nevyhnutné z jeho strany preukázať, (okrem skutočnosti že došlo k nesprávnemu úradnému postupu

a vzniku škody na strane žalobcu) tiež to, že ku škode vo výške požadovanej žalobcom došlo práve, a len pre nesprávny úradný postup súdu. Keďže však žalobca v konaní nesprávny úradný postup ani existenciu škody na jeho strane nepreukázal, nepreukázal ani existenciu príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p. tak, že žalovanej ako úspešnej strane v konaní ich náhradu nepriznal, nakoľko žalovaná náhradu trov konania nežiadala.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Bratislava IV.

Odvolanie proti rozsudku musí obsahovať všeobecné náležitosti každého podania podľa § 42 ods. 3 O.s.p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, podpísané datované, v dostatočnom počte rovnopisov a s prílohami, v opačnom prípade bude rovnopis s prílohami vyhotovený na trovy účastníka), a náležitosti podľa § 205 ods. 1 O.s.p. (proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, v čom sa rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha).

Odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že (§ 205 ods. 2 O.s.p.):

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.